

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

Годишњи извештај 2011

Уводна реч

Током четврте године својих активности, Саветодавна комисија за људска права наставила је своју општу мисију у складу са Уредбом УНМИК-а бр. 2006/12. Као и 2010. године, Комисија је донела много важних одлука и мишљења, обједињујући своју надлежност и одговарајући на нова питања одговорности за људска права која се јављају у разматраним предметима. У овом извештају су детаљно представљени резултати рада Комисије и Секретаријата.

Сарадња између УНМИК-а и Комисије наставила се без препрека. Упркос великом броју жалби које су прослеђене Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) у разним фазама поступака, са захтевима за достављање примедби УНМИК-а, Комисија је на време добијала одговоре који су били професионално припремљени. Комисија такође веома цени напоре које УНМИК улаже како би Комисији доставио сву тражену документацију, посебно полицијске списе и остале списе који се односе на истрагу по предметима убијених и несталих лица. Међутим, приступ овим списима, од којих већину поседује мисија ЕУЛЕКС-а на Косову, не зависи увек искључиво од напора УНМИК-а. Комисија је током године била обавештена да је УНМИК наилазио на велики број проблема приликом приступања својим бившим списима. Та ситуација још увек није близу разрешења. Без приступа целим списима, онаквим какви су постојали када је УНМИК био одговоран за истраге, Комисија не може правилно да испуни свој мандат.

Иако истиче добру сарадњу са УНМИК-ом, Комисија мора напоменути да СПГС већ извесно време не реагује на мишљења која Комисија усваја на начин који је прописан Уредбом 2006/12.

Комисија се не може увек ослонити само на информације и материјале које добије од жалилаца и УНМИК-а; у великом броју случајева, такође је неопходно да затражи информације од разних других међународних и домаћих институција које раде на Косову. Током протекле године, као и претходних година, Комисија је генерално могла да рачуна на њихову добру сарадњу. У том контексту, Комисија напомиње своју захвалност Косовској агенцији за имовину, Посебној комори Врховног суда Косова за питања која се односе на Косовску повереничку агенцију, редовним судовима, као и Окружном јавном тужилаштву у Приштини. Без такве сарадње, правилно разматрање великог броја случајева било би веома тешко или чак немогуће.

Током прошле године, Комисија је, на основу свог претходног искуства, спровела неколико побољшања својих интерних радних поступака на својим месечним заседањима у Приштини. Више је користила електронске видове комуникације у периодима између заседања, како би размотрила стратегију у предметима и усвојила одлуке. Ове промене су омогућиле Комисији да ефикасније обради предмете и унапредиле су њену укупну продуктивност.

Недовољан број особља у Секретаријату Комисије и честе промене правних референата унутар Секретаријата и даље представљају велики проблем. Промене особља увек ометају ток и континуитет рада; међутим, проблем је још акутнији када се узме у обзир мали број чланова овог тима.

Како би делимично побољшала ову ситуацију, Комисија је тражила да добије финансирање од стране држава донатора, јер је одавно очигледно да је сувише тешко запослити довољан број особља у Секретаријату у оквиру ограничења УНМИК-овог буџета. Године 2009, као резултат ових напора, Комисија је добила помоћ правника

подржаног од стране Владе Финске. Године 2010, Шведска је пристала да пружи помоћ и, као резултат договора постигнутог између Владе Шведске и УНДП-а, још један правник је почео да ради у Секретаријату Комисије. Међутим, тај споразум се односио само на временски период од маја 2011. до јануара 2012. године. Захваљујући изузетном разумевању које Влада Шведске има према потребама Комисије и њеној важности за заштиту људских права на Косову (на чему смо веома захвални), ова финансијска помоћ продужена је за годину дана. Ипак, као што је Комисија већ истакла у претходним извештајима, број, интензитет рада и сложеност предмета и даље захтевају додатно правно особље у Секретаријату ХРАП-а. Поред многих других фактора, услед недостатка таквог особља продужава се време које је Комисији потребно да закључи предмете и, самим тим, продужава се период који је потребан Комисији да заврши свој посао и приведе своје активности крају.

Због великог броја предмета који се тичу жалби на непостојање ваљаних и ефикасних истрага у вези са убијеним или несталим лицима (као и веома важне природе ових предмета), Комисија таквим жалбама посвећује већи део свог времена и својих напора. У току 2011. године, Комисија је уложила значајне напоре у прослеђивање велике већине ових предмета СПГС-у и у усвајање највећег могућег броја одлука о прихватљивости након разматрања предмета. Циљ Комисије био је да прикупи све расположиве материјале из довољно великог броја таквих предмета како би боље разумела њихову типологију и врсту специфичних питања којима ће Комисија морати да се бави у погледу меритума. Када Комисија стекне потпуну представу о документацији коју може очекивати да добије, тада ће почети детаљно разматрање релевантних питања пре него што састави коначна мишљења о меритуму тих предмета.

Марек Новицки
Председавајући
Саветодавне комисије за људска права
март 2012. године

Садржај

1. Увод	5
2. Састав Комисије	6
2.1. Чланови Комисије	6
2.2. Особље Секретаријата	8
2.2.1. Чланови Секретаријата на крају 2011.	8
2.2.2. Чланови Секретаријата који су радили током 2011.	9
3. Регулаторни оквир	10
3.1. Уредба бр. 2006/12 и Административно наређење бр. 2009/1	10
4. Интернет страница Комисије	11
5. Број предмета пред Комисијом и статистички подаци	11
5.1. Статистички подаци	11
5.2. Трендови и питања од значаја	13
5.3. Мишљења и одлуке Комисије према предмету жалбе	15
6. Судска пракса Комисије	18
6.1. Питања прихватљивости	19
6.2. Уклањање с листе	21
6.3. Суштинска питања	21
6.3.1. Право у смислу забране нечовечног и понижавајућег поступања – члан 3 ЕКЉП	21
6.3.2. Право на правично суђење – члан 6 § 1 ЕКЉП	22
7. Препоруке Комисије	26
8. Изостанак јавних реакција УНМИК-а на препоруке Комисије	27
Додаци	28
Додатак А: Уредба УНМИК-а бр. 2006/12	29
Додатак Б: Административно наређење УНМИК-а бр. 2009/1, за спровођење Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 о оснивању Саветодавне комисије за људска права од 17. октобра 2009.	36
Додатак Ц: Жалбе пред ХРАП-ом примљене по години	39
Додатак Д: Закључени предмети ХРАП-а (неприхватљиви или мишљење о меритуму) по години	39
Додатак Е: Дијаграм тока обраде предмета ХРАП-а	40

1. Увод

1. Саветодавна комисија за људска права (Комисија), установљена Уредбом УНМИК бр. 2006/12 о оснивању Саветодавне комисије за људска права, од 23. марта 2006,¹ у току своје четврте године рада у Приштини (Косово), наставила је да разматра жалбе о наводним повредама људских права које је починила Привремена управа мисије Уједињених нација на Косову (УНМИК) или које јој се приписују. Комисија остаје једини механизам који се бави повредама људских права које је наводно починила мисија Уједињених нација или које се овој мисији могу приписати. Међутим, иако Комисија не може да нареди надокнаду или одређено обештећење, она може да одреди да ли је УНМИК одговоран за кршење људских права и, уколико је то случај, може да упути препоруке Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) на Косову.

2. Будући да је Комисија била у пуном саставу током целе 2011. године, имала је до сада најуспешнију годину у обради жалби. Овај годишњи извештај покрива период са почетком од 1. јануара 2011. године и завршетком од 31. децембра 2011. године, током кога је Комисија одржала 11 заседања, није примила нове жалбе² и проследила је 117 предмета СПГС-у ради добијања примедби на прихватљивост и/или меритум жалби. Током 2011. године, Комисија је усвојила 6 мишљења о меритуму (која се тичу 46 жалби), прогласила 114 жалби прихватљивим или делимично прихватљивим, прогласила 50 жалби неприхватљивим и уклонила 2 жалбе са листе. Од укупно 526 уписаних жалби, од којих се неколико односило на велики број именованих жалилаца, укупно је њих 164 закључено, док преостале 362 жалбе чекају на разрешење у разним фазама поступка. Комисија и даље очекује јавне одговоре УНМИК-а на препоруке које је Комисија до сада изнела.

3. Током 2011. године, Комисија и Секретаријат су од шведске Владе добили финансијска средства за ангажовање још једног правника на период од осам месеци чији је уговор реализован кроз Развојни програм Уједињених нација (УНДП). Шведска Влада је касније пристала да финансира члана особља Секретаријата током још једног дванаестомесечног периода, поново путем УНДП-а. Тај члан особља прикључиће се почетком 2012. године. Поред тога, УНМИК-ово Одељење за подршку мисији обновило је свој уговор са Секретаријатом за спољашње услуге неповерљивих превода како би се смањио заостатак превода на чекању.

4. Комисија се састала са својим колегама из Комисије за ревизију људских права ЕУЛЕКС-а како би разговарали о питањима која су од заједничког интереса. У име Комисије, Секретаријат је размењивао информације са канцеларијом Високог комесара за људска права на Косову, организацијама Амнести Интернешнел /*Amnesty International*/ и Хјуман Рајтс Воч /*Human Rights Watch*/. Чланови Комисије и Секретаријата су такође одржавали презентације за гостујуће студенте европског мастер програма за људска права и демократизацију са седиштем у Венецији.

¹ Приложено као Додатак А.

² Сходно Административном наређењу УНМИК-а бр. 2009/1 за спровођење Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 о оснивању Саветодавне комисије за људска права, рок за подношење жалби Комисији истекао је 31. марта 2010. године.

2. Састав Комисије

2.1. Чланови Комисије

5. Троје чланова Комисије, које је предложио Председник Европског суда за људска права и које је (изнова) наименовао СПГС у складу са Уредбом УНМИК-а бр. 2006/11, од 1. јануара 2011. године, били су г. Марек Новицки /*Marek Nowicki*/ (Пољска), г. Пол Леменс /*Paul Lemmens*/ (Белгија), и гђа Кристин Чинкин /*Christine Chinkin*/ (Уједињено Краљевство/Аустралија). Комисија је изабрала г. Марека Новицког за свог председавајућег у јануару 2008. године и поново га наименовала за председавајућег 2009, 2010. и 2011. године³.

6. Биографски подаци о члановима Комисије наведени су у наредним ставовима.

7. **Марек А. Новицки** (јануар 2007. - до данас) пољски је држављанин и правник у области људских права, као и члан Адвокатске коморе Варшаве од 1987. године.

8. Г. Новицки је био међународни омбудсман на Косову наименован од стране Уједињених нација од јула 2000. до децембра 2005. године. Био је члан Европске комисије за људска права у Стразбуру од марта 1993. до 31. октобра 1999. године, а као представник Пољске, од марта 2003. до септембра 2006. године, био је члан Мреже независних експерата Европске уније за основна права. Године 2005, Комитет министара номиновао га је за једног од троје кандидата за положај комесара Савета Европе за људска права.

9. Г. Новицки је био један од „еминентних правника” које је Парламентарна скупштина Савета Европе именовала да оцене стање законских и људских права у Молдавији (1994. године) и Азербејџану (1997. године). Године 1996. и 1998, на позив Савета Европе, радио је као експерт за људска права у процесу процене усклађености правних система Грузије и Руске Федерације са стандардима Европске конвенције о људским правима. Радио је као експерт за људска права у Европској комисији за демократију путем права (Венецијанска комисија) и у Генералној дирекцији Савета Европе за људска права и правна питања.

10. Г. Новицки је био један од оснивача Хелсиншке фондације за људска права у Варшави и њен председник од новембра 2003. до фебруара 2008. године. Члан је Саветодавног већа Међународног центра за правну заштиту људских права у Лондону (INTERIGHTS). Господин Новицки је аутор на десетине књига и стотине чланака о људским правима објављених у Пољској и иностранству. Такође предаје људска права на Универзитету “Колегијум Цивитас” /*Collegium Civitas*/ у Варшави.

11. **Пол Леменс** (јануар 2007. – до данас) белгијски је држављанин и судија у Државном савету Белгије од 1994. године. Ради у саветодавном одсеку Државног савета који испитује усклађеност нацрта закона и нацрта уредби са вишим нормама међународног и државног права, и у парничном одсеку Државног савета, који чини Врховни управни суд Белгије.

12. Од 1986. године, г. Леменс је и професор на Универзитету у Левену, где предаје међународно право људских права. Поред тога, предаје и уставно право, грађански поступак и управни поступак. Аутор је бројних књига и чланака о европском праву људских права. Он је белгијски директор европског мастер програма за људска права

³ Правилник ХРАП, члан бр. 6.

и демократизацију, европског међу-универзитетског програма са седиштем у Венецији, у Италији. Од 1987. до 1997. године, г. Леменс је био члан Белгијске комисије за заштиту података, а од 2007. године члан је Националне комисије за права детета. Током 1990-их, радио је за Савет Европе као експерт на студији о усклађености појединих државних система (земаља централне и источне Европе) са Европском конвенцијом о људским правима. Као представник Белгије, обављао је дужност вишег експерта у групи правних експерата Агенције за основна права Европске уније (*FRALEX*).

13. **Кристин Чинкин** (фебруар 2010. – до данас), држављанка са двоструким британским/аустралијским држављанством, предавач на Британској академији, тренутно ради као професор међународног права на Економском факултету у Лондону и као професор међународног права Вилијам Ц Кук /*William C Cook*/ на Правном факултету Универзитета у Мичигену. Она је члан адвокатске коморе Енглеске и Велса, као и академски члан удружења адвоката Матрикс комора. Поседује дипломе права са Универзитета у Лондону, Универзитета Јејл и Универзитета у Сиднеју, а раније је радила као редовни професор на Универзитетима у Оксфорду, Лондону, Сиднеју и Саутемптону, Правном факултету у Њујорку и Државном универзитету у Сингапуру.

14. Главна интересовања гђе Чинкин везана су за јавно међународно право, посебно право споразума, људских права, са нагласком на међународну заштиту права жена и међународне организације, као и решавање државних и међународних спорова. Она је аутор бројних чланака о питањима јавног међународног права и људских права жена, Халсбуријевог права Аустралије, Публикације о спољним пословима (2. издање, 2001. године), Треће стране у међународном праву (1993. године), коаутор је Решења спора у Аустралији (2. издање, 2002. године) и коаутор је Границе међународног права: Феминистичка анализа (2000. године) и коаутор дела Стварање међународног права (2007. године). Директор је студија Удружења међународног права. У априлу 2001. године, додељен јој је сертификат за достигнуће Америчког друштва за међународно право за 'изванредан допринос учености', а 2006. године медаља друштва Голер Т. Бучер 'за изванредан допринос развоју или ефективном остварењу међународног права људских права' (са Х. Чарлсвортом).

15. Гђа Чинкин је саветник за међународно право у Азијској банци за развој; саветник о трговини женама при Канцеларији Високог комесара Уједињених нација за људска права; саветник о Мировним споразумима и половима при Одељењу Уједињених нација за напредовање жена и *UNIFEM*-у. Била је научни експерт при Ад Нос Одбору Савета Европе за израду нацрта Конвенције о насиљу над женама и насиљу у породици из 2011. године. Била је члан у мисији за утврђивање чињеница за Бејт Ханон /*Beit Hanoun*/ у складу са Резолуцијом Савета за људска права Уједињених нација S 3/1, мај 2008. и у мисији за утврђивање чињеница о сукобу у Гази 2009. године.

2.2. Особље Секретаријата

16. Особље Секретаријата чине извршни службеник, два правна референта и два административна помоћника. Биографски подаци о особљу Секретаријата које је радило у току 2011. године наведени су даље у тексту.

2.2.1. Чланови Секретаријата на крају 2011. године

17. **Андреј Антонов**, руски држављанин, придружио се Секретаријату јуна 2011. године као извршни службеник. Г. Антонов је раније радио као истражитељ у Истражном одељењу канцеларије за интерни надзор у седишту УН-а (2011. године), као службеник за понашање и дисциплину мисије Уједињених нација у Судану (2009-2011. године), као правни саветник у обједињеној канцеларији Уједињених нација у Сијера Леонеу (2008-2009. године), као правни службеник у Кривичном одељењу Одељења правде (ОП) мисије Уједињених нација на Косову (УНМИК) (2005-2008. године) и као правни службеник у Судском обједињеном сектору УНМИК-овог ОП-а (2003-2005. године). Пре него што се придружио Уједињеним нацијама, г. Антонов је радио у Министарству унутрашњих послова Русије (МИА), као кривични истражитељ (одељење саобраћајне полиције, Анапа, 1999. године) и као предавач/виши предавач кривичног поступка и кривичне истраге (Универзитет Краснодар, руска МИА, 1999-2003. године). Први пут је дошао на Косово 2000. године као члан руског континента подржан од стране руског Министарства унутрашњих послова како би био у служби при полицији УНМИК-а, где је радио као правни службеник у правној канцеларији комесара УНМИК-ове полиције до 2002. године. Од 1999. године, г. Антонов има титулу доктора права, са специјализацијом у кривичном поступку, кривичној истрази и откривању криминала, коју је стекао на Правној академији Волгоград руског Министарства унутрашњих послова, а од 1996. године има титулу мастера у истој области права, коју је стекао 1996. године на Правној академији Волгоград руског Министарства унутрашњих послова. Такође је објавио више од 20 радова у руским специјалистичким часописима у вези са различитим аспектима кривичних истрага.

18. **Ана Марија Ћезано** /Anna Maria Cesano/, италијанска држављанка, придружила се Секретаријату маја 2011. године као специјалиста за људска права, као испомоћ из УНДП-а и кроз финансирање Владе Шведске. Гђа Ћезано је претходно радила као службеница за владавину права у програму за приступ правди Развојног програма Уједињених нација у Сијера Леонеу (2010-2011. године), као службеница за везе у Високом комесаријату за избеглице Уједињених нација у Танзанији (2009. године) и као службеница за људска права у обједињеној канцеларији Уједињених нација у Сијера Леонеу (2007-2009. године). Пре него што се придружила Уједињеним нацијама, гђа Ћезано је радила на Универзитету у Сијени, у Италији (2006-2007. године) као истраживачица европског система за заштиту људских права. Гђа Ћезано је први пут радила на Балкану 2005. године у Организацији за европску безбедност и сарадњу, у Србији и Црној Гори. Има титулу мастера у области људских права и управљања конфликтима Факултета за напредне студије Света Ана у Пизи /Sant' Anna School of Advanced Studies/ и титулу мастера права Католичког универзитета у Милану, у Италији.

19. **Брендон Гарднер** /Brandon Gardner/, амерички држављанин и бивши члан Правне коморе Пенсилваније, придружио се Секретаријату као правни службеник октобра 2011. године. Г. Гарднер је претходно радио као правни саветник Комисије за изборне притужбе и жалбе у име мисије Организације за европску безбедност и сарадњу на Косову (2009-2011. године). Пре тога, г. Гарднер је радио као правни

службеник Сектора за спољне односе Одељења правде УНМИК-а и УНМИК-ове канцеларије за везу у области владавине права (2007-2009. године). Г. Гарднер је такође радио као адвокат у Пенсилванији (2006-2007. године). Г. Гарднер има титулу дипломираног правника Правног факултета Универзитета у Питсбургу /University of Pittsburgh School of Law/, као и титулу дипломираног професора политичких наука и међународних односа Универзитета у Питсбургу.

20. **Снежана Мартиновић**, локални члан особља, административни је помоћник у Секретаријату од децембра 2007. године. Рад у Уједињеним нацијама започела је 2000. године, на месту административног помоћника у Одељењу правде УНМИК-а.

21. **Адлије Музаћи** /Adlije Muzaqi/, локални члан особља, административни је помоћник у Секретаријату од септембра 2010. године. Рад у Уједињеним нацијама започела је у октобру 1999. године, на месту административног помоћника у Општинској администрацији УНМИК-а у општини Вучитрн, у области Митровица.

2.2.2. Чланови Секретаријата који су радили током 2011. године

22. **Раџеш Талвар** /Rajesh Talwar/, индијски држављанин, радио је за Уједињене нације протеклих десет година у разним својствима на Косову, у Сомалији, Либерiji и Авганистану, пре него што се вратио на Косово да преузме позицију извршног службеника у Секретаријату Саветодавне комисије за људска права. Пре рада у Уједињеним нацијама бавио се адвокатуром у Врховном суду Индије и у судовима који су њему подређени. Током бављења адвокатуром истовремено је предавао студентима права на Универзитету у Делхију и Универзитету Џамија Милија Исламија /*Jamia Millia Islamia*/ у периоду од шест година. Као правник био је уско повезан са неколицином предмета о људским правима укључујући значајне петиције које се баве питањима ХИВ-а/СИДЕ. Године 1996., отишао је у Велику Британију на британске студије Чевенинг /*Chevening*/, где је завршио мастер студије права из области људских права на Универзитету у Нотингему. Аутор је неколико публикација, укључујући књиге о праву и људским правима. Фебруара 2011. године, г. Талвар је напустио Секретаријат како би започео рад у мисији Уједињених нација у Тимор-Лестеу као правни саветник комесара полиције.

23. **Анила Премти**, албанска држављанка, придружила се Секретаријату као правни референт у октобру 2010. године, на привременом задатку са свог регуларног радног места при *UNCTAD*-у у Женеви (Швајцарска), где ради од 2004. године. Претходно, гђа Премти је такође радила као правни референт у Одељењу правде при УНМИК-у, Посебној комори Врховног суда Косова за питања која се односе на Косовску повереничку Агенцију (2007-2009) и у Канцеларији Уједињених нација за правне послове, Одељења за кодификацију у Њујорку (2001-2004). Пре доласка у службу Уједињених нација, гђа Премти је радила у Министарству спољних послова Албаније (1995-2001), где се бавила правним питањима и питањима споразума као и питањима људских права у контексту Организације за безбедност и сарадњу у Европи и Савета Европе. Гђа Премти поседује магистратуру из области права са Универзитета Тулејн у Сједињеним Америчким Државама и диплому права са Универзитета у Тирани (Албанија). Такође је студирала међународно право и међународне односе у Холандији и у Великој Британији. Октобра 2011. године, гђа Премти се вратила на своје редовно радно место при *UNCTAD*-у.

24. **Рави К. Реди**, амерички држављанин и члан Њујоршке адвокатске коморе, придружио се Секретаријату као правни референт у мају 2009. године. Господин Реди је претходно радио као правни референт у Канцеларији директора Одељења

правде у УНМИК-у и као правни чиновник (правни референт) у програму Хјуман Рајтс Воч, „Правобранилаштво у Сједињеним Државама“. Г. Реди има титулу мастера права у области људских права Универзитета у Нотингему, докторирао је право на Универзитету у Питсбургу и дипломирани је професор историје са Универзитета у Делаверу. Јуна 2011. године, г. Реди се придружио мисији Уједињених нација у Тимор-Лестеу, где је запослен као правни службеник у канцеларији правног саветника.

3. Регулативни оквир

3.1. Уредба бр. 2006/12 и Административно наређење бр. 2009/1

25. Кључни законски пропис за рад Комисије остаје Уредба УНМИК-а бр. 2006/12, којом се Комисији додељује надлежност да решава разноврсне жалбе о повредама људских права које се наводно могу приписати УНМИК-у, на основу следећих инструмената: Универзалне декларације о људским правима, Европске конвенције о људским правима, Међународне конвенције о грађанским и политичким правима, Међународне конвенције о економским, социјалним и културним правима, Конвенције о уклањању свих видова дискриминације жена, Конвенције против мучења и осталог окрутног, нечовечног и понижавајућег поступања или кажњавања и Конвенције о правима детета. Временска надлежност Комисије је на снази од 23. априла 2005. године.⁴

26. Дана 17. октобра 2009. године, СПГС је донео Административно наређење УНМИК-а бр. 2009/1 за спровођење Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 о оснивању Саветодавне комисије за људска права. Ово Административно наређење у ствари мења критеријуме прихватљивости и поступке за обраду жалби, начин на који се спроводе јавне расправе и поступци наименовања за чланове Комисије. Њиме се уређује начин објављивања саопштења за штампу и обавештења Комисије. Њиме се још прописује крајњи рок за подношење жалби Комисији. Ово Административно наређење је дуже разматрано у извештају Комисије из 2009. године у §§ 35-45.

27. Поступак пред Комисијом се састоји од две фазе⁵: прва је испитивање прихватљивости жалбе, а друга, под условом да је жалба проглашена прихватљивом, испитивање меритума жалбе. Прихватљивост се утврђује званичном одлуком која садржи образложење одлуке. У појединим случајевима Комисија је прво донела делимичну одлуку о прихватљивости, а затим је преостала питања о прихватљивости решила коначном одлуком. Одлуке се објављују на интернет страници Комисије након што стране у поступку о њима буду обавештене. Уколико Комисија прогласи жалбу прихватљивом, у целости или делимично, она након тога почиње разматрање меритума жалбе.

28. Уколико жалба буде даље разматрана ради испитивања њеног меритума, Комисија износи мишљење о томе да ли је постојала повреда људских права жалиоца која се може приписати УНМИК-у. То мишљење може да садржи препоруке СПГС-у.⁶ Након што мишљење буде достављено странама у поступку, оно бива објављено

⁴ Уредба УНМИК-а бр. 2006/12, члан 2.

⁵ За детаљнији опис поступка пред Комисијом погледајте Годишњи извештај Комисије за 2009. годину, који је доступан на страници

http://www.unmikonline.org/human_rights/documents/annual_report2009.pdf, §§ 48-60.

⁶ Уредба УНМИК-а бр. 2006/12, члан 17.1.

на интернет страници Комисије.⁷ Од тог тренутка, СПГС има искључиво овлашћење да одлучи да ли да поступи у складу са закључцима Комисије.⁸

4. Интернет страница Комисије

29. Интернет страница Комисије⁹ додатно је унапређена 2011. године како би омогућила бољи кориснички интерфејс као и лакши приступ одлукама и мишљењима Комисије. Списак одлука и мишљења Комисије на интернет страници налази се у два различита формата. На интернет страници се и даље налази списак предмета према имену жалиоца, тако да свако може лако приступити одлукама и мишљењима Комисије у вези са одређеним предметом. Комисија такође набраја сваку своју одлуку и мишљење према броју предмета, тако да јавност може да прати развој судске праксе Комисије. На интернет страницу се постављају нови додаци како би се унапредила приступачност корисницима.

5. Број предмета пред Комисијом и статистички подаци

5.1. Статистички подаци

30. Током периода који је предмет извештаја, нису примљене нове жалбе, пошто је 31. март 2010. године био крајњи рок за подношење нових жалби. Између 2006. и 2010. године, Комисија је примила укупно 526 жалби¹⁰. На крају 2011. године, све жалбе су преведене.

31. Током периода који је предмет извештаја, Комисија је усвојила 6 мишљења о меритуму (која се тичу 46 жалби), прогласила је 114 жалби прихватљивим или делимично прихватљивим, прогласила је 50 жалби неприхватљивим и уклонила је 2 жалбе са листе.

32. На крају 2011. године, 257 предмета било је на чекању пред Комисијом у фази утврђивања прихватљивости, а 105 предмета је чекало на мишљење о меритуму¹¹. Комисија је 2011. године затворила 98 предмета.

33. Током 2011. године, Комисија је одлучила о прихватљивости 72 жалбе које су се тичале навода да УНМИК није ваљано истражио предмет убиства или несталог лица у вези са конфликтом на Косову, од којих је прогласила 71 жалбу прихватљивом. Комисија се тренутно припрема да усвоји своја мишљења о меритуму ове категорије предмета, што ће се догодити 2012. године.

⁷ Уредба УНМИК-а бр. 2006/12, члан 17.2.

⁸ Уредба УНМИК-а бр. 2006/12, члан 17.3.

⁹ <http://www.unmikonline.org/hrap/Eng/Pages/default.aspx>

¹⁰ Овај број се мало разликује од броја из претходних извештаја јер су примљене жалбе раздвојене из техничких разлога.

¹¹ У предметима за које постоји делимично мишљење о меритуму, тај предмет још увек чека на коначно мишљење о меритуму. Такође, након доношења Административног наређења УНМИК-а бр. 2009/1, потребно је донети другу одлуку о прихватљивости у појединим предметима који чекају на мишљење о меритуму.

Број предмета, дописа и решења ХРАП-а од 31. децембра 2011. године								
Предмети	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Укупно	
Примљени	3	12	69	353 ¹²	89	-	526	
Закључени	0	0	18	11	37	98	164	
Нерешени	3	15	66	407	459	362	362	
Дописи	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Укупно	
Послати СПГС-у	0 ¹³	0	30	71	60	117	278	
Одговори СПГС-а	0	0	18	75	30	100	223	
Одговори који се очекују од СПГС-а	0	0	12	8	38	55	55	
Решења: Тип	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Укупно	
Укупно	0	0	32	23	78	213	346	
Одлуке о прихватљивости	0	0	28	22	56	164	270	
Одлуке о делимичној прихватљивости	0	0	2	0	1	0	3	
Уклањање са листе предмета	0	0	0	3	5	2	10	
Мишљења о меритуму	0	0	1	0	22	46	69	
Делимична мишљења о меритуму	0	0	0	1 ¹⁴	0	0	1	
Захтеви за ревизију	0	0	1	0	0	1	2	
Решења: Закључак	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Укупно	
Одлуке	Прихватљиве	0	0	11	2	16	63	92
	Делимично прихватљиве	0	0	(2)	9	24(1)	51	84(3¹⁵)
	Неприхватљиве	0	0	17	8	10	50	85
	Уклањање са листе предмета	0	0	0	3	5	2	10
Мишљења: Повреда права	0	0	1	0	21	45	67	
Мишљења: Нема повреде права	0	0	0	(1)	1	1	2 (1¹⁶)	
Захтеви за ревизију	0	0	1	0	0	1	2	

¹² Предмети који су примљени 2009. године и подељени на два или више предмета 2010. године, прикључени су подацима из 2009. године.

¹³ Комисија није била наименована све до јануара 2007. и није имала своје прво заседање до новембра 2007. године. Због тога су све цифре у колонама за 2006. и 2007. годину 0, изузев примљених и нерешених предмета.

¹⁴ Ово се односи на делимична мишљења о меритуму, у којима је Комисија одлучила о важним суштинским питањима, али је одложила даље испитивање меритума за неки други датум; видети Годишњи извештај за 2009. годину, §§ 75 и 94.

¹⁵ Бројеви у заградама се односе на делимичне одлуке о прихватљивости.

¹⁶ Бројеви у заградама се односе на делимично мишљење о меритуму које је назначено у горњој фусноти 14.

5.2. Трендови и питања од значаја

34. Поједини трендови у вези са бројем предмета и праксом Комисије остали су исти, док су се други значајно променили од последњег извештаја о раду Комисије. Током 2011. године, Комисија је одредила као примарни приоритет усвајање одлука о прихватљивости за што већи могући број предмета у вези са наводно неефикасним истрагама о несталим и/или убијеним лицима. Будући да су ови предмети изразито осетљиви и прикупљање информација је често био изазован задатак, Комисија је развила нове методологије прикупљања података у таквим предметима. То је укључивало већу употребу различитих база података које садрже релевантне материјале, као што су базе података Међународног комитета Црвеног крста, Међународне комисије за нестала лица и Канцеларије за нестала лица и судску медицину УНМИК-а/ЕУЛЕКС-а. Комисија је одлучила да постоји претпоставка да је, када је сродник жалиоца наведен на списку било које од ових база података као нестало и/или убијено лице, УНМИК био довољно обавештен о нестанку и/или убиству несталог и/или убијеног лица те је имао обавезу да истражи убиство и/или нестанак сходно процедуралним прописима који се тичу права на живот (члан 2 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП)).

35. У погледу ових предмета, Комисија је примила значајан број списа полиције УНМИК-а и осталих списа који се тичу истрага у вези са предметима убијених и несталих лица. То је омогућило Комисији да предузме много дубљу анализу чињеница и околности у вези са овим осетљивим питањима. Међутим, као што је горе напоменуто, приступ овим списима, од којих се већина сада налази у власништву мисије ЕУЛЕКС-а на Косову, не зависи увек искључиво од напора УНМИК-а, и у одређеном броју случајева је дошло до значајног кашњења од тренутка када је Комисија затражила такве информације док те информације нису достављене, ако су уопште биле достављене. Иако се сарадња између УНМИК-а, ЕУЛЕКС-а и Комисије донекле побољшала у погледу ових питања, време које је УНМИК-у потребно да обради ове захтеве имало је утицаја на могућност Комисије да настави свој рад на тим предметима.

36. Још један тренд који је Комисија приметила у погледу предмета о несталим и/или убијеним лицима током целе 2011. године односи се на чињеницу да је УНМИК почео да оспорава прихватљивост права жалиоца у смислу забране нечовечног и понижавајућег поступања, тачније права у смислу забране душевног бола и патње изазваних нестанком сродника (члан 3 ЕКЉП). У претходним предметима, УНМИК није улагао никакве приговоре на прихватљивост члана 3 у овом контексту. Међутим, при крају периода који је предмет извештаја, УНМИК је доставио велики број аргумената којима оспорава прихватљивост члана 3 у погледу УНМИК-ових обавеза. Ове новине детаљније су разрађене даље у тексту (§ 55 *et seq.*)

37. Комисија је наставила да усваја збирне одлуке и мишљења, поготово у погледу „14.000“ предмета¹⁷, у којима су чињенице биле довољно сличне да би такве категоризације биле могуће. Ова метода је Комисији омогућила да на овим предметима ради ефикасније.

¹⁷ Односи се на хиљаде предмета поднетих против УНМИК-а, КФОР-а, ПИС-а и бројних општина у 2004. години у којима су судски поступци обустављени након дописа УНМИК-а разним судовима на Косову. У време када је послат, допис се односио на „више од 14.000 предмета“ поднетих судовима. На крају, тај број се повећао на 17.000 – 18.000 предмета.

38. Током 2011. године, Комисија и Секретаријат су више користили друге начине сакупљања информација које нису могли сакупити из жалиочевих поднесака Комисији. На пример, канцеларије за везу са судовима Министарства правде доставиле су Комисији, у великом броју случајева, непроцењиве информације до којих Комисија до тада није могла доћи. Окружно јавно тужилаштво у Приштини такође је поднело материјал Комисији на њен захтев. Слично томе, полиција УНМИК-а доставила је Комисији информације у вези са жалбама и служила је као канал комуникације за захтеве за информације између Комисије и Министарства унутрашњих послова Србије. Секретаријат се састао са разним удружењима породица особа које су убијене или нестале током сукоба на Косову. Секретаријат је такође посетио једног жалиоца и одржао много састанака са жалиоцима у својим просторијама како би сакупио релевантне информације. Како би убрзао обраду неких предмета, Секретаријат је више пута посетио Посебну комору Врховног суда Косова за питања која се односе на Косовску повереничку агенцију како би добио документацију, укључујући списе Косовске повереничке агенције и пресуде Посебне коморе, која није достављена од стране жалилаца. Толико материјала је заправо прикупљено на овај начин да је Комисија могла да категорички ове предмете ради усвајања одлука о прихватљивости, како би започела њихову обраду у 2012. години.

39. Поред предмета који су претходно поменути, Комисија је наставила да обрађује предмете који се односе на следеће:

- Тврдње о повреди права на правично суђење (члан 6 § 1 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП)), права на поштовање приватног и породичног живота (члан 8 § 1 ЕКЉП), права на заштиту имовине (члан 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП), као и права на делотворан правни лек (члан 13 ЕКЉП), у односу на одлуке Дирекције за стамбена и имовинска питања и њене Комисије за стамбене и имовинске захтеве, као и Косовске агенције за имовину и њене Комисије за имовинске тужбене захтеве, у вези са власничким и станарским правима.
- Тврдње о повреди права на правично суђење (члан 6 § 1 ЕКЉП), права на поштовање приватног и породичног живота (члан 8 § 1 ЕКЉП) и права на заштиту имовине (члан 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП), као и права на делотворан правни лек (члан 13 ЕКЉП), у вези са неуспешним иселењима наводних незаконитих станара.
- Тврдње о повреди права на правично суђење (члан 6 § 1 ЕКЉП), права на поштовање приватног и породичног живота (члан 8 § 1 ЕКЉП) и права на заштиту имовине (члан 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП), као и права на делотворан правни лек (члан 13 ЕКЉП), у вези са наводним супротстављеним одлукама Дирекције за стамбена и имовинска питања или Косовске агенције за имовину и општинских и окружних судова у имовинским предметима.
- Тврдње о повреди права на правично суђење (члан 6 § 1 ЕКЉП) и права на заштиту имовине (члан 1 Протокола бр. 1 ЕКЉП) у односу на одлуке Посебне коморе Врховног суда Косова за питања која се односе на Косовску повереничку агенцију, а у вези са исплатама накнада радницима друштвених предузећа (ДП) од прихода оствареног приватизацијом тих предузећа, као и у вези са питањима власништва ДП-а.

5.3. Мишљења и одлуке Комисије према предмету жалбе

40. У даљем тексту је наведен одређен број случајева према предмету жалбе:

Право на живот – Право на делотворну истрагу – Забрана мучења, нечовечног или понижавајућег поступања

Изостанак ефикасне истраге УНМИК-а у вези са предметима убиства

- *М. М. и В. М.*, 35/09 (одлука од 18. марта 2011. године) – прихватљиво
- *Н. П, Д. П, Д. К, Б. П, Л. Ј, Д. Л. и С. П.*, 341/09 (одлука од 15. септембра 2011. године) – неприхватљиво

Изостанак ефикасне истраге УНМИК-а по предметима убијених/несталих лица у вези са сукобима

- *Ц. С.*, 45/09 (одлука од 18. марта 2011. године) – прихватљиво
- *Рада Букановић и Радмила Букановић*, 67/09 и 140/09 (одлука од 18. марта 2011. године) – прихватљиво
- *Љиљана Шљивић-Ђеранић*, 237/09 и 238/09 (одлука од 18. марта 2011. године) – прихватљиво
- *С. П. и Видосава Ђорђевић*, 06/09 и 55/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Милева Станишић*, 49/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Светлана Јочић*, 34/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Надица Недељковић*, 46/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Стана Павић*, 47/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Рухан Рухани*, 85/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Ђ. Л.* 88/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Светлана Маринковић*, 94/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Љиљана Миленковић*, 97/09, *Марица Стојановић*, 332/09, *Далибор Миленковић*, 335/09 и *Љубиша Миленковић*, 345/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Душан Томановић*, 248/09, *Јелена Томановић-Кокотовић*, 250/09 и *Верица Томановић*, 251/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Славица Недељковић*, 268/09 (одлука од 13. априла 2011. године) – прихватљиво
- *Звездан Витошевић*, 116/09 (одлука од 12. маја 2011. године) – прихватљиво
- *Иван Вујачић*, 118/09 (одлука од 12. маја 2011. године) – прихватљиво
- *С. Ц, 13/09, В. Ф, 93/09 и О. Л, 302/09* (одлука од 11. августа 2011. године) – прихватљиво
- *Катица Ђурица*, 79/09 (одлука од 12. августа 2011. године) – прихватљиво
- *Ненад Стојковић*, 87/09 (одлука од 11. августа 2011. године) – прихватљиво
- *Оливера Витошевић*, 90/09 и *Арсеније Витошевић*, 103/09 (одлука од 12. августа 2011. године) – прихватљиво
- *Марија Филиповић*, 92/09 (одлука од 11. августа 2011. године) – прихватљиво
- *Јорданка Павић*, 98/09 (одлука од 12. августа 2011. године) – прихватљиво
- *Милица Младеновић*, 99/09 (одлука од 11. августа 2011. године) – прихватљиво
- *Славица Ристановић*, 123/09 (одлука од 12. августа 2011. године) – прихватљиво
- *Зорка Ристић*, 132/09 (одлука од 11. августа 2011. године) – прихватљиво
- *Звонко Шабих*, 137/09 (одлука од 12. августа 2011. године) – прихватљиво
- *Ангелина Бишевац*, 223/09 (одлука од 12. августа 2011. године) – прихватљиво

- *Миливоје Тодоровски*, 81/09 (одлука од 16. септембра 2011. године) – прихватљиво
- *Даница Станојковић*, 105/09 и *Милосав Стојковић*, 106/09 (одлука од 15. септембра 2011. године) – прихватљиво
- *Татјана Витошевић*, 139/09, *Веска Мајмаревић*, 218/09 и *Наташа Мајмаревић*, 325/09 (одлука од 15. септембра 2011. године) – прихватљиво
- *Горан Кнежевић*, 141/09 (одлука од 15. септембра 2011. године) – прихватљиво
- *Добрила Антић-Живковић*, 147/09 (одлука од 15. септембра 2011. године) – прихватљиво
- *Вуксан Булатовић*, 166/09 (одлука од 15. септембра 2011. године) – прихватљиво
- *Босилка Радовановић*, 177/09 (одлука од 16. септембра 2011. године) – прихватљиво
- *Верица Нићетић*, 69/09 (одлука од 27. октобра 2011. године) – прихватљиво
- *Милан Петровић*, 95/09 и 96/09 (одлука од 27. октобра 2011. године) – прихватљиво
- *Љубица Буљевић*, 146/09 (одлука од 27. октобра 2011. године) – прихватљиво
- *Јагода Вукићевић*, 272/09 (одлука од 22. октобра 2011. године) – прихватљиво
- *Велибор Ађанчић* 43/09, *Олга Ађанчић*, 54/09, *М.А.*, 114/09, *Љиљана Вукмировић*, 173/09 и *Божидарка Буха*, 242/09 (одлука од 26. новембра 2011. године) – прихватљиво
- *Томислав Стевић*, 50/09 (одлука од 26. новембра 2011. године) – прихватљиво
- *Д. И.*, 57/09 (одлука од 26. новембра 2011. године) – прихватљиво
- *Милорад Пејчиновић*, 89/09 (одлука од 7. новембра 2011. године) – прихватљиво
- *Милијана Минић*, 101/09 и 107/09 (одлука од 8. новембра 2011. године) – прихватљиво
- *Мирјана Богићевић*, 112/09 (одлука од 26. новембра 2011. године) – прихватљиво
- *Биљана Радовановић*, 154/09 и 155/09 (одлука од 26. новембра 2011. године) – прихватљиво
- *Виногорка Јовановић*, 222/09 (одлука од 26. новембра 2011. године) – прихватљиво
- *Слободан Петковић*, 133/09 (одлука од 16. децембра 2011. године) – прихватљиво
- *Џица Јанковић*, 249/09 (одлука од 16. децембра 2011. године) – прихватљиво
- *Верица Патрногић*, 252/09 (одлука од 16. децембра 2011. године) – прихватљиво
- *Мира Ожеговић*, 267/09 (одлука од 16. децембра 2011. године) – прихватљиво
- *Владимир Шћепановић*, 271/09 (одлука од 16. децембра 2011. године) – прихватљиво
- *Вуксан Булатовић*, 165/09 (одлука од 21. децембра 2011. године) – неприхватљиво

Имовина - Право на мирно уживање имовине

Жалба против српског правосуђа

- *Тодор Веселиновић*, 65/10 (одлука од 16. децембра 2011. године) – неприхватљиво

Пропуст УНМИК-а да заштити приватну имовину

- *Олга Патрногић*, 294/09 (одлука од 12. маја 2011. године) – неприхватљиво
- *Миодраг Јанковић*, 62/10 (одлука од 26. октобра 2011. године) – неприхватљиво

Узурпација имовине од стране НАТО-а

- *Славица Грубић-Милутиновић*, 21/10 (одлука од 26. новембра 2011. године) – неприхватљиво

Жалба против Косовске агенције за приватизацију

- *Бранко Андрић*, 64/10 (одлука од 16. децембра 2011. године) – неприхватљиво

Жалба против пресуде Врховног суда после 9. децембра 2008.

- *Фети Ислами*, 13/10 (одлука од 16. септембра 2011. године) – неприхватљиво

Спорови око уговора - Право на приступ судуКршење уговора од стране Косовског заштитног корпуса

- *НТП Бујари (АС Петрол)*, 311/09 (одлука од 18. марта 2011. године) – прихватљиво
- *Линда д.о.о.*, 45/08 (одлука од 13. маја 2011. године) – прихватљиво

Радни споровиПраво на рад

- *Милос Сејат и остали („Електрокосмет“)*, 33/10, *Томислав Милићевић и остали („Синдикат ЈППК Косово Обилић“)*, 34/10 и *Радојко Гајић и остали („ЈП Термоелектране Обилић“)*, 35/10 (одлука од 17. марта 2011.) – неприхватљиво

Отпуштање из Косовског заштитног корпуса

- *Гани Тачи*, 13/08 (одлука од 10. јуна 2011. године) – прихватљиво

Права особа са инвалидитетом

- *Н. Г.*, 45/10 (одлука од 13. априла 2011. године) – неприхватљиво

Предмети Комисије за стамбене и имовинске захтевеПраво на правично суђење – Право на делотворан правни лек – Право на мирно уживање имовине – Право на одлуку у разумном временском року

- *Славко Вулић*, 05/07 (мишљење од 18. марта 2011. године) – нема повреде права
- *Драган Ђорђевић*, 03/09 (одлука од 12. августа 2011. године) – неприхватљиво

Предмети „14.000“Право на правично суђење – Мирно уживање имовине – Право на делотворан правни лек

- *Ружа Симић*, 316/09 (одлука од 21. јануара 2011. године) – прихватљиво
- *Момир Красић*, 299/09 (одлука од 21. јануара 2011. године) – прихватљиво
- *Даница Лалић*, 30/08, *Слободан Драгојевић*, 66/08, *Сретен Цамовић*, 24/09, *Милијазим Краснићи*, 25/09, *Петар Бојић*, 26/09, *Бајрам Рама*, 28/09, *Бошко Антић*, 33/09, *Драгослав Младеновић*, 115/09, *Лука Анђелковић*, 183/09, *Драгиња Вујачић*, 186/09, *Плана Фолић*, 198/09, *Јефка Љакић*, 305/09 & *Малина Ађанчић*, 350/09 (одлука од 23. фебруара 2011. године) – прихватљиво
- *Есат Бериша*, 27/08, *Милка Живковић*, 29/08, *М. Р.*, 42/08, *Ж. С.*, 44/08, *Томо Петровић*, 59/08, *Обрад Ђошовић*, 60/08, *Драган Петковић*, 64/08, *Миодраг*

- Милосављевић, 67/08, Чедо Ралевић, 07/09, Миљко Ралевић, 08/09, Драгомир Ралевић, 09/09, Миленко Ралевић, 10/09, Симо Ралевић, 11/09, Мухарем Ибрај, 16/09 и 17/09, Муса Ибрај, 22/09 и Слободан Аћимовић, 32/09 (мишљење од 23. фебруара 2011. године) – постоји повреда права*
- *Даница Лалић, 30/08, Слободан Драгојевић, 66/08, Сретен Цамовић, 24/09, Милијазим Краснићи, 25/09, Петар Бојић, 26/09, Бајрам Рама, 28/09, Бошко Антић, 33/09, Драгослав Младеновић, 115/09, Лука Анђелковић, 183/09, Драгиња Вујачић, 186/09, Плана Фолић, 198/09, Јефка Љакић, 305/09 Ружа Симић, 316/09 и Малина Аћанчић, 350/09 (мишљење од 13. маја 2011. године) – постоји повреда права*
 - *Р. В, 16/10 и 17/10 (одлука од 9. јуна 2011. године) – прихватљиво*
 - *Ненад Младеновић, 172/09, Лидија Миленковић, 182/09, Богољуб Костић, 190/09, Благица Ничић, 207/09, Садик Нука, 315/09, Миодраг Малишић, 317 и 318/09, Живорад Радић, 321/09, Небојша Миладиновић, 331/09 и Вуксан Булатовић, 353/09 (одлука од 15. септембра 2011. године) – прихватљиво*
 - *Ненад Младеновић, 172/09, Лидија Миленковић, 182/09, Богољуб Костић, 190/09, Благица Ничић, 207/09, Момир Красић, 299/09 Садик Нука, 315/09, Миодраг Малишић, 317 и 318/09, Живорад Радић, 321/09, Вуксан Булатовић, 353/09 и Р. В, 16/10 и 17/10 (мишљење од 16. децембра 2011. године) – постоји повреда права*
 - *Драган Пиљевић, 05/09 (одлука од 16. децембра 2011. године) – прихватљиво*
 - *Велибор Аћанчић, 310/09 (одлука од 16. децембра 2011. године) – прихватљиво*

Посебна комора Врховног суда Косова за питања која се односе на Косовску повереничку агенцију

Право на правично суђење – Право на мирно уживање имовине – Право на делотворан правни лек – Право на судску одлуку у разумном временском року – Право на саслушање од стране непристрасног суда успостављеног законом

- *Родољуб Тодоровић, 33/08 (мишљење од 15. априла 2011. године) – постоји повреда права*
- *Кабаиш Краснићи, 20/08 (мишљење од 13. маја 2011. године) – постоји повреда права*
- *Агенција за осигурање депозита, 59/10 (одлука од 26. октобра 2011. године) – неприхватљиво*
- *Јовица Јоксимовић, 37/10 (одлука од 26. новембра 2011. године) – неприхватљиво*

Право у смислу забране дискриминације

- *Филлим Гуга, 47/08 (одлука од 9. јуна 2011. године) – прихватљиво*

Права особа са инвалидитетом

- *Н. Г, 45/10 (одлука од 13. априла 2011. године) – неприхватљиво*

6. Судска пракса Комисије

41. Пошто је 2011. била прва година када Комисија више није примала нове жалбе, могла је да оствари значајан напредак у обради својих предмета. Што је још важније, закључивањем 98 предмета који су били на њеном дневном реду, Комисија је усвојила одлуке и мишљења која су пружила жалиоцима одређени степен окончања, док су истовремено проширила судску праксу Комисије и представила велики број нових процедуралних и материјалних питања. Неке од важних одлука и мишљења које је Комисија усвојила 2011. године описани су опширније доле у тексту.

6.1. Питања прихватљивости

Правило од шест месеци

42. Када се жалба поднесе УНМИК-овој канцеларији у Београду, услед чега она значајно касније стиже у Комисију, рачунање рока од шест месеци у току ког жалилац може поднети жалбу Комисији зауставља се оног тренутка када је жалба поднета УНМИК-овој канцеларији у Београду. Видети случај *Ђорђевић*, одлука ХРАП бр. 03/09 од 12. августа 2011. године.

43. Када је дошло до званичне истраге која је касније прекинута слањем законског обавештења о прекиду истраге, рок од шест месеци током ког жалилац може да поднесе жалбу Комисији почиње да се рачуна од дана пријема тог обавештења. Видети случај *Н. П, Д. П, Д. К, Б. П, Л. Ј, Д. Л, и С. П*, одлука ХРАП бр. 341/09 од 15. септембра 2011. године.

44. Када Врховни суд донесе одлуку којом проглашава жалиочев захтев неприхватљивим због непостојања надлежности, ова одлука се сматра коначном у сврхе рачунања временског рока од шест месеци за подношење жалбе Комисији. Видети случај *Тачи*, одлука ХРАП бр. 13/08 од 10. јуна 2011. године.

45. Када жалилац добије посмртне остатке преминуле особе, временски рок од шест месеци почиње да се рачуна од тог датума. Видети случај *Петковић*, одлука ХРАП бр. 133/09 од 16. децембра 2011. године.

Надлежност *Ratione Temporis*

46. Када дође до отпуштања радника или раднице са радног места, на основу датума отпуштања одређује се да ли Комисија има надлежност *ratione temporis* да разматра жалбу. У предмету *Сејат и остали* („Електрокосмет“), жалиоци су тврдили да им је отпуштање 6.559 особа са радних места у лето 1999. године, без обавештења или документације, онемогућило да учествују у поступцима у вези са радним односом, као што налаже применљив закон. Међутим, сходно члану 2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, Комисија има правну надлежност једино да преиспита наводна кршења људских права до којих је дошло не раније од 23. априла 2005. године или која су произишла из чињеница насталих пре тог датума, при чему су поменуте чињенице проузроковале континуирано кршење људских права. Према томе, пошто је до отпуштања дошло 1999. године и пошто се отпуштања као таква сматрају „тренутним чином“, Комисија није имала надлежност *ratione temporis* да испита жалбу. Видети случај *Сејат и остали* („Електрокосмет“), одлука ХРАП бр. 33/10 од 17. марта 2011. године.

47. Када нестала особа касније буде пронађена мртва, применљивост члана 3 ЕКЉП начелно је ограничена на одређени период током ког је(су) члан(ови) породице подносио(ли) неизвесност, патњу и тугу које су карактеристичне за феномен нестанка. У предмету *Стојковић*, жалилац је тврдио да је претрпео душевну бол и патњу које се могу приписати УНМИК-у због околности везаних за нестанак и касније убиство његовог брата. Жалиочев брат је нестао 1999. године. Његови посмртни остаци пронађени су 2000. године и враћени су жалиочевој породици августа 2003. године. Комисија је прво напоменула да се у судској пракси Европског суда за људска права члан породице нестале особе у одређеним околностима може сматрати жртвом нечовечног поступања надлежних органа које је супротно члану 3

ЕКЈП, којим се забрањује нечовечно поступање. Комисија је даље напоменула да је ипак закључила да, иако нема никаквих сумњи да су нестанак и смрт његовог брата жалиоцу нанели дубоку патњу, жалба која се односи на кршење члана 3 ЕКЈП лежи ван њене надлежности *ratione temporis*. Видети случај *Стојковић*, одлука ХРАП бр. 87/09 од 11. августа 2011. године. Додатно разматрање члана 3 ЕКЈП погледајте доле у тексту при § 55 *et seq.*

Надлежност *Ratione Personae*

48. Иако је повезана са концептом надлежности *ratione temporis*, Комисија је сматрала да је, у неким случајевима који се тичу догађаја који су се догодили након што је УНМИК престао да спроводи извршну власт у одређеним областима, њој недостајала надлежност *ratione personae* над актерима који су одговорни за оспорене поступке. У случају *Н. Г.*, Комисија је поново потврдила свој став којим се узима у обзир политичка реалност на терену и сматрала да се од 15. јуна 2008. године па надаље, „УМНИК у принципу више не може сматрати одговорним за поступке или пропусте који се могу приписати властима на Косову, само на основу даљег постојања резолуције 1244 Савета безбедности (1999.)“. Комисија је наставила да тврди да, без обзира на горепоменуто, могу постојати посебне околности које могу довести до другачијег закључка у одређеним предметима. Видети случај *Н. Г.*, одлука ХРАП бр. 45/10 од 13. априла 2011. године.

49. У предмету *Н. Г.*, жалилац се жалио на то што је Министарство рада и социјалне политике прекршило његова права као особе са инвалидитетом тиме што је донело одлуку у којој му је оспорило наставак примања инвалидске пензије. Приликом испитивања своје надлежности *ratione personae* за разматрање жалбе, Комисија је опет напоменула да, након ступања на снагу косовског устава 15. јуна 2008. године, и узимајући у обзир бројне извештаје Генералног секретара упућене Савету безбедности Уједињених нација по том питању, СПГС није био у могућности да у потпуности спроведе извршно овлашћење којим је још увек формално располагао према резолуцији 1244 Савета безбедности (из 1999. године). Комисија је објаснила да предмет жалбе није укључивао одговорност УНМИК-а. Видети случај *Н. Г.*, предмет ХРАП, наведен изнад (§ 48).

50. Такође, у предмету *Ислами*, Комисија је сматрала да у случајевима када је Врховни суд донео одлуку која је предмет жалбе 2009. године, УНМИК више није спроводио извршну власт над косовским правосуђем и није био одговоран за било какво кршење људских права наводно учињено од стране судова. Стога су такве жалбе биле ван надлежности Комисије *ratione personae*. Видети случај *Ислами*, одлука ХРАП бр. 13/10 од 16. септембра 2011. године. Комисија је применила исто закључивање у предмету *Јоксимић*, у коме је предметна одлука била донета од стране Посебне коморе Врховног суда Косова за питања која се односе на Косовску повереничку агенцију јуна 2011. године, што је такође било ван надлежности Комисије *ratione personae*. Видети случај *Јоксимић*, одлука ХРАП бр. 37/10 од 26. новембра 2011. године. Што се тиче питања која се односе на КАИ и ДСИП, Комисија је поново потврдила да се период разматрања завршио 31. децембра 2008. године, када је истекла Уредба УНМИК-а бр. 2006/50 којом је створена КАИ као наследница ДСИП-а. Видети случај *Вулић*, мишљење ХРАП бр. 05/07 од 18. марта 2011. године.

51. Предмет *Веселиновић* је покренуо другачији аспект надлежности Комисије *ratione personae*. Жалба се односила на наводне неправилности у понашању судских власти Републике Србије. Будући да је Комисија закључила да овај предмет није ни

на који начин укључивао одговорност УНМИК-а, жалба је лежала ван надлежности Комисије *ratione personae*. Видети случај *Веселиновић*, одлука ХРАП бр. 65/10 од 16. децембра 2011. године. Слично томе, у предмету *Агенција за осигурање депозита*, у коме је жалилац јавна агенција регистрована према законима Републике Србије, Комисија је закључила да се Уредба УНМИК-а бр. 2006/12 не може протумачити тако да укључује жалбе поднете од стране државе или било које од њених агенција. Као таква, жалба је лежала ван надлежности Комисије *ratione personae*. Видети случај *Агенција за осигурање депозита*, одлука ХРАП бр. 59/10 од 26. октобра 2011. године.

52. На крају, у предмету *Грубић-Милутиновић*, Комисија је закључила да жалба против НАТО-а такође лежи ван њене надлежности *ratione personae*. Видети случај *Грубић-Милутиновић*, одлука ХРАП бр. 21/10 од 26. новембра 2011. године.

Остала питања у вези са прихватљивошћу – Својство жалиоца

53. У предмету *НТП Бујари (АС Петрол)*, Комисија је морала да утврди да ли се привредно предузеће сматра „лицем“ за сврхе тумачења значења члана 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12. СПГС је тврдио да је жалилац правно лице и да нема могућност подношења жалбе. Комисија се није сложила и напоменула је да реч „лице“ може генерално да подразумева не само физичка већ и правна лица. Жалилац је стога имао право да поднесе жалбу. Видети случај *НТП Бујари (АС Петрол)*, одлука ХРАП бр. 311/09 од 18. марта 2011. године. Видети такође случај *Линда д.о.о.*, одлука ХРАП бр. 45/08 од 13. маја 2011. године.

6.2. Уклањање с листе

54. Поред случајева у којима жалиоци нису више хтели да наставе са жалбом (као пример видети случај *Везире Шенари и Севдије Шенари*, одлука ХРАП бр. 54/08 од 23. фебруара 2011. године), Комисија је такође уклонила са листе и оне предмете који су представљали само понављање претходно поднетих жалби. Видети такође случај *Н. Г.*, предмет ХРАП наведен изнад (§ 48).

6.3. Суштинска питања

6.3.1. Право у смислу забране нечовечног и понижавајућег понашања – Члан 3 ЕКЉП

55. Током 2011. године, Комисија је поново потврдила свој став, који претходно није био оспорен од стране УНМИК-а у великом броју одлука о прихватљивости, да жалилац може тврдити да је УНМИК одговоран за душевну бол и патњу које су проузроковане жалиоцу и његовој породици због нестанка члана породице на територији Косова током или приближно у време сукоба на Косову. Видети случај *Вујачић*, одлука ХРАП бр. 118/09 од 12. маја 2011. године. Међутим, почевши од предмета *Ђурица*, УНМИК је почео редовно да оспорава применљивост члана 3 ЕКЉП у овој категорији предмета. У предмету *Ђурица*, син жалиоца био је регрут Војске Југославије који је нестао 13. јуна 1999. године, док је био на дужности у близини Приштине. УНМИК је тврдио да жалилац није изнео било какве чињенице којима би било доказано кршење члана 3 ЕКЉП. Комисија је имала другачије мишљење, наводећи да су, упркос томе што жалилац није изнео изричите тврдње у том смислу, у жалби наведене релевантне чињенице на којима може да се заснива наводно кршење члана 3 ЕКЉП. Комисија је засновала своје закључивање на судској пракси Европског суда за људска права, који прихвата да до повреде члана 3 може

доћи, у зависности од постојања „нарочитих чинилаца који доводе до тога да патња коју преживљава [члан породице] добије димензију и одлике различите од емоционалне туге каква се може сматрати неизбежном код особа које су у сродству са жртвом озбиљног кршења људских права“. Комисија је даље цитирала Европски суд, наводећи да „у пресудне елементе спадају непосредност крвног сродства, конкретне околности везане за породични однос, мера у којој је члан породице био сведок предметних догађаја, ангажованост члана породице у покушају да прикупи информације о несталој особи и начин на који су надлежни органи одговорили на такво распитивање“. Комисија је закључила да Европски суд такође наглашава „да суштина те повреде не лежи толико у чињеници да је члан породице нестало, већ се односи на реакције и ставове надлежних органа на насталу ситуацију након што им је она предочена.“ Видети случај *Ђурица*, одлука ХРАП бр. 79/09 од 12. августа 2011. године.

56. УНМИК се и даље није слагао са Комисијом у вези са применом члана 3 у великом броју предмета. Један од таквих је и предмет *Филиповић*, у коме су чињенице биле следеће: жалилац је тврдила да је њен супруг убијен у Призрену 21. јуна 1999. године. Иако је место злочина од тада било запечаћено од стране немачког КФОР-а и тело је наводно сахрањено у присуству трупа КФОР-а два дана након убиства, чини се да је његово тело изгубљено и поново пронађено скоро 8 година касније од стране УНМИК-ове канцеларије за нестала лица и судску медицину у Призрену. УНМИК је тврдио да члан 3 није применљив јер жалилац није изричито навела да су душевна бол и патња биле последице одговора УНМИК-а на убиство њеног супруга. Комисија је одлучила да члан 3 није применљив у овом предмету, али из других разлога. Комисија је напоменула да Европски суд обично не проширује примену члана 3 ЕКЉП на сроднике особе која је убијена у случају када је смрт наступила тренутно. Комисија је применила иста начела и закључила да члан 3 није применљив у овом предмету. Видети случај *Филиповић*, одлука ХРАП бр. 92/09 од 11. августа 2011. године.

57. У другом предмету, *Младеновић*, о коме је одлука донета истог дана као и по предмету *Филиповић*, Комисија је детаљно образложила своје закључке у вези са применом члана 3 у другим чињеничним околностима. Жалилац у предмету *Младеновић* је тврдила да је њен син киднапован на Косову 25. јуна 1999. године. Упркос томе што је пријавила нестанак свог сина УНМИК-у, као и разним другим организацијама, њен син није пронађен. УНМИК је поново тврдио да члан 3 ЕКЉП није применљив, јер жалилац није изричито навела да су страх и патња које је претрпела биле последица УНМИК-овог одговора на нестанак жалиоцевог сина. Комисија се није сложила и сматрала је да жалилац може да се позове на кршење члана 3 ЕКЉП чак и ако не постоји изричита референца на конкретне поступке надлежних органа ангажованих у истрази јер и пасивност надлежних органа и недостатак информација пружених жалиоцу могу да указују на нечовечно поступање надлежних органа према жалиоцу. Комисија је закључила да овај део жалбе није очигледно неоснован; Комисија је одбацила примедбе УНМИК-а и прогласила је жалбу у вези са чланом 3 прихватљивом. Видети случај *Младеновић*, одлука ХРАП бр. 99/09 од 11. августа 2011. године.

6.3.2. Право на правично суђење – Члан 6 § 1 ЕКЉП

Право на приступ суду

58. На права загарантована чланом 6 § 1 ЕКЉП, односно право жалилаца да о њиховим захтевима одлуче судови, не утиче неактивност жалиоца од тренутка када је

захтев поднет релевантном суду. Видети случај *Лалић и остали*, мишљење ХРАП бр. 30/08, 66/08, 24/09, 25/09, 26/09, 28/09, 33/09, 115/09, 183/09, 186/09, 198/09, 305/09, 316/09 и 350/09 од 13. маја 2011. године.

59. У предмету *Лалић и остали*, жалиоци су навели да је изнад поменути допис из августа 2004. послат од стране Одељења правде УНМИК-а, који је зауставио судске поступке за одређену групу предмета, а које је већином поднела етничка група расељених Срба за штету над имовином оштећеном или уништеном после доласка УНМИК-а на Косово 1999. године, касније познати као „14.000 предмета“, довео до повреде разних аспеката члана 6 § 1 ЕКЉП. УНМИК је изнео велики број аргумената, од којих је већину Комисија већ одбацила у предметима *Милогорић и остали* и *Бериша и остали*. (Видети случај *Милогорић и остали*, мишљење ХРАП бр. 38/08, 58/08, 61/08, 63/08 и 69/08 од 24. марта 2010. и случај *Бериша и остали*, мишљење ХРАП бр. 27/08, 29/08, 42/08, 44/08, 59/08, 60/08, 64/08, 67/08, 07/09, 08/09, 09/09, 10/09, 11/09, 16/09 и 17/09, 22/09 и 32/09 од 23. фебруара 2011. године). Међутим, УНМИК је даље тврдио да већина жалилаца није представила било какве доказе који би показали да су се они на било који начин интересовали за напредак својих предмета или се жалили да њихови предмети нису напредовали и да треба да напредују било унутар локалних судова на Косову, ОП-а или неког другог тела УНМИК-а или ПИС-а, укључујући и канцеларије за везу са судом. Нити су се жалиоци жалили ЕУЛЕКС-у након његовог ангажовања на Косову у децембру 2008. године. УНМИК је такође тврдио да неки од жалилаца нису показали да су предузели било какве кораке да поврате своју имовину након одлука Комисије за стамбене и имовинске захтеве (КСИЗ) донетих између јуна 2003. и октобра 2008. године.

60. Комисија је сматрала да ови аргументи нису убедљиви. Прво, што се тиче навода да се жалиоци нису распитали о напретку својих предмета код релевантних судова, Комисија напомиње да након што су жалиоци поднели захтеве они с разлогом треба да очекују да се закаже датум саслушања. Они нису били у обавези да предузму никакве додатне кораке. Штавише, обустава испитивања њихових предмета није настала из разлога који се односе на функционисање релевантног суда, већ је последица општег писма које је Директор ОП-а упутио судовима. У оваквим околностима, распитивање код релевантног суда о стању поступка у датом предмету не би имало никаквог ефекта за стварни напредак тог предмета. Комисија стога налази да жалиоци не могу сносити кривицу зато што се нису распитали за напредак својих предмета. Што се тиче навода да се жалиоци нису распитали о напретку својих предмета код ЕУЛЕКС-а, након његовог ангажовања у децембру 2008. године, Комисија је закључила да је ова тема неважна за испитивање жалби, јер се жалбе односе на ситуацију која је трајала до септембра 2008. године. Штавише, ситуација после децембра 2008. године, у сваком случају, лежи ван одговорности УНМИК-а. Коначно, утолико што је УНМИК тврдио да неки од жалилаца нису показали да су предузели кораке да поврате своју имовину након што је КСИЗ донео одлуку у њихову корист између јуна 2003. и октобра 2008. године, Комисија је такође закључила да је овај аргумент небитан. Захтеви жалилаца код КСИЗ-а се односе на признавање њихових имовинских права, док се њихови захтеви код судова односе на надокнаду штете која је нанета њиховој имовини. Ове две врсте захтева се по природи разликују. Одлуке које је донео КСИЗ не могу имати било каквог утицаја на обраду захтева за надокнаду штете од стране судова. У светлу ових закључака, Комисија је одлучила да је дошло до кршења члана 6 § 1 ЕКЉП у погледу немогућности жалилаца да о њиховим захтевима одлуче судови. Видети случај *Лалић и остали*, предмет ХРАП наведен изнад (§ 58).

Независан и непристрасан суд успостављен законом

61. У предмету *Краснићи*, Комисија је била позвана да утврди да ли се Посебна комора понела као непристрасан суд успостављен законом у светлу чињенице да је пресуду против жалиоца донело веће од четворо судија, иако релевантни закони прописују да веће мора бити састављено од петоро судија. Комисија је најпре размотрила члан 3.1 Уредбе УНМИК-а бр. 2002/13, али је сматрала да он не пружа разјашњење овог питања. Комисија је затим размотрила члан 13.3 Административног наређења УНМИК-а бр. 2006/17, за који је Комисија сматрала да је мање двосмислен. Првом реченицом члана 13.3 дозвољавају се „већа састављена од троје судија“, а не већа од најмање троје судија. Овакво строго тумачење поткрепљено је чињеницом да се у другој реченици наставља прецизирањем да је „такво веће од троје судија“ састављено од председавајућег судије Посебне коморе или његовог заступника, међународног судије и судије који је становник Косова. Ништа није речено о саставу већа од четворо судија. Видети случај *Краснићи*, мишљење ХРАП бр. 20/08 од 13. маја 2011. године.

62. Комисија је закључила да случај пред Посебном комором може бити саслушан или од стране Коморе у пуном саставу, сачињене од петоро судија, или од стране већа са троје судија које одражава помешан састав Посебне коморе (већина међународних судија и мањина домаћих судија), али не од стране већа са четворо судија. Ако је случај био додељен већу од троје судија, одлуке су морале бити усвојене консензусом; ако један судија није могао да се придружи својим двома колегама, случај је морао бити упућен Комори у пуном саставу од петоро судија. Мogle су постојати ситуације у којима Комора није могла заседати у пуном саставу са петоро судија. Било би потпуно разумљиво да је применљив правни оквир дозволио председавајућем судији да одступи од опште применљивих правила и упути одређене предмете већу од четворо судија. Међутим, у том правном оквиру није постојало ништа што је изричито дозвољавало председавајућем судији да то учини. Чак и под претпоставком да је председавајући судија био имплицитно опуномоћен да пронађе *ad hoc* решења када је то неопходно, у закону нису наведени никакви критеријуми у том погледу. Последична правна несигурност и непостојање транспарентности саме по себи су некомпатибилне са прописом да суд треба да буде „успостављен законом“, односно да његов састав треба да буде утврђен према јасним правилима, како би се избегао било какав изглед произвољности приликом додељивања одређених предмета одређеним судијама. Комисија је, према томе, закључила да се Посебна комора која је по жалиочевом предмету заседала са четворо судија не може сматрати судом успостављеним законом и да је стога дошло до кршења члана 6 § 1 ЕКЉП. Видети случај *Краснићи*, предмет ХРАП наведен изнад (§ 61).

Правичност поступка

63. Као опште правило, надлежни судови су дужни да процене доказе који су пред њима, као и релевантност доказа које стране желе да предоче. Комисија ће се умешати само када се процена доказа или утврђивање чињеница од стране суда може довести у питање под сумњом да је било очигледно неосновано или на неки други начин произвољно. Комисија неће заменити сопствену процену чињеница проценом надлежног суда трибунала. Задатак Комисије је да утврди да ли су поступци у својој целости, укључујући начин процене доказа, били праведни. Видети случај *Гуга*, одлука ХРАП бр. 47/08 од 9. јуна 2011. године.

Дужина трајања поступка

64. У грађанским предметима, разумност дужине трајања поступка мора се проценити у смислу околности предмета и према следећим критеријумима: сложености случаја, понашања жалиоца и релевантних органа и тога шта је доведено у питање за жалиоца у спору. Дужност је релевантних органа да организују свој правни систем тако да омогуће судовима да испуне захтеве из члана 6 § 1 ЕКЉП, укључујући и право на судску одлуку у „разумном року“. Видети случај *Тодоровић*, мишљење ХРАП бр. 33/08 од 15. априла 2011. године.

65. У предмету *Тодоровић*, жалилац је наследио земљишни посед у Призрену над којим је извршена експропријација од стране релевантних органа 1965. године и који је дат друштвеном предузећу. Године 1998, жалиоци су добили одлуку Министарства финансија Србије, које је сматрало да решење о експропријацији више није важеће. Међутим, због сукоба, жалилац није могао да поврати своју имовину. Дана 10. јануара 2005. године, жалилац је поднео захтев Посебној комори којим је тражио материјалну надокнаду за земљиште које ће бити приватизовано. Дана 23. октобра 2007. године, Посебна комора је усвојила пресуду против жалиоца и коначна пресуда је уручена жалиоцу јула 2008. године. Узимајући у обзир трајање поступка, Комисија је напоменула да је захтев који су поднели жалилац и лица која су са њим поднела захтев пред Посебном комором покренуо сложена правна питања. Међутим, сложеност самог предмета није, сама по себи, оправдавала период од три и по године за окончање поступка или чак период од осам и по месеци за састављање и уручење пресуде.

66. Комисија је закључила да, иако су подносиоци захтева можда допринели одређеном кашњењу тиме што су поднели додатне поднеске након завршетка расправа, кашњење у припреми писане пресуде и њеном уручењу очигледно се не може приписати жалиоцу. У погледу понашања надлежних органа, СПГС је тврдио да је било потребно више времена за усвајање пресуде јер је судији известиоцу био додељен велики број административних послова. Према мишљењу Комисије, ово није убедљив аргумент, јер члан 6 § 1 ЕКЉП намеће надлежним органима обавезу да организују судски систем на такав начин да судови могу да испуне сваки захтев те одредбе, укључујући и обавезу да одлучују о случајевима у разумном року. Уместо да судији задају административне послове, власти су могле да га ослободе ових послова, како би му омогућиле да састави текст пресуде. СПГС је такође тврдио да су кашњења у уручењу коначне пресуде била изазвана разматрањима нацрта текста пресуде, редовним одсуством међународних судија и потребом за преводима нацрта и измена. Комисија је прихватила чињеницу да усвајање пресуде од стране суда састављеног делимично од међународних судија и делимично од косовских судија може захтевати више времена него да је суд састављен искључиво од косовских судија, који сви говоре истим језиком. Међутим, СПГС није дао детаљан опис утицаја присуства међународних судија на трајање разматрања овог предмета нити је поменуо икакву конкретну околност због које би било тешко уручити пресуду жалиоцу или његовом заступнику. Стога је Комисија одлучила да, углавном због кашњења у састављању пресуде у писаном облику и њеном накнадном уручивању, жалилац није добио одлуку у разумном року: према томе, постојало је кршење члана 6 § 1 ЕКЉП. Видети случај *Тодоровић*, предмет ХРАП наведен изнад (§ 64); упоредити са случајем *Вулић*, наведеним изнад (§ 67).

Спровођење одлука

67. У предмету *Вулић*, жалилац је тврдио да је Комисија за стамбене и имовинске захтеве (КСИЗ), као тело за решавање спорова масовних захтева који се тичу права на стамбену имовину, прекршила његово право на правично суђење сходно члану 6 § 1 ЕКЉП, поготово тиме што му је одбила право на спровођење коначне судске одлуке. Следи резиме релевантних чињеница: жалиочева непокретна имовина у општини Клина узурпирана је након што су избили сукоби на Косову 1999. године. Године 2002, жалилац је поднео захтев ДСИП-у у коме је тражио повраћај своје имовине. Дана 16. новембра 2006. године, КСИЗ је усвојио своју одлуку о поновном разматрању, у корист жалиоца. Прошло је више од две године и седам месеци пре него што је одлука успешно извршена и жалилац преузео власништво над својом имовином. Међутим, Комисија је запазила да је жалилац, у одређеној мери, и сâм допринео кашњењу тиме што није преузео кључеве имовине и тиме што није следио стандардне радне поступке КАИ. У том погледу, Комисија се позвала на члан 13.6 Уредбе УНМИК-а бр. 2000/60, који предвиђа да „свака особа која, без правног изговора, уђе у имовину тако што разбије печат може да подлегне исељењу из имовине од стране органа за спровођење закона“. КАИ је ову одредбу тумачио као да она значи да је КАИ имао обавезу да изврши додатно исељење само ако је имовина поново поседнута у року од 72 сата од првобитног исељавања. Тако се жалилац у ствари ставио у нелагодну ситуацију погоршавајући свој положај тиме што није преузео своје кључеве. Да је преузео кључеве своје имовине после било ког од два наводно успешна избацивања и да је касније пријавио да је имовина поново поседнута, КАИ би био у обавези да спроведе још једно исељавање. Уместо тога, жалилац је одбио да преузме кључеве, чиме је пребацио обавезу на полицију да спроведе свако исељавање. Међутим, полиција је навела да је КАИ тај који треба да делује на захтев за исељавање, јер је полицији недостајала надлежност да делује у имовинским питањима, осим ако имовина није поново поседнута, а у овом предмету, за имовину се никада није сматрало да је у поседу жалиоца. Тако се жалилац у суштини ставио у ситуацију у којој се чини да ни КАИ ни полиција нису одговорни за спровођење даљег исељавања. Комисија је напоменула да само годину и петнаест дана од укупног трајања поступка спровођења одлуке лежи унутар периода током ког је УНМИК управљао КАИ и да само тај временски период лежи у надлежности Комисије. У погледу тог временског периода, Комисија је сматрала, посебно узимајући у обзир понашање жалиоца, да ово кашњење није довело (бар не до 31. децембра 2008. године) до оспоравања права жалиоца на спровођење коначне и обавезујуће одлуке. Комисија је стога закључила да није дошло до кршења члана 6 § 1 ЕКЉП. Видети случај *Вулић*, мишљење ХРАП бр. 05/07 од 18. марта 2011. године.

7. Препоруке Комисије

68. Године 2011, Комисија је усвојила одређени број мишљења о меритуму у којима је утврдила кршења људских права за која је УНМИК био одговоран. Тешкоћа која се наставила било је питање какве препоруке треба дати у ситуацији у којој УНМИК више није у могућности да има директан утицај на одлуке које се доносе на Косову. Као што је већ напоменуто, УНМИК више не може да измени прописе као што је потребно (односно, у сваком случају, чак и када би изменио релевантне прописе, више не би могао да обезбеди њихово спровођење) нити може да утиче на косовске власти да исправе остале недостатке идентификоване од стране Комисије. Ова ситуација захтевала је од Комисије да буде свесна таквих ограничења при доношењу препорука које би имале благотворан утицај на ситуацију у погледу људских права у жалбама на које се тај проблем односи.

69. У неким случајевима, Комисија је препоручила нематеријалну надокнаду за кршење права (видети случај *Младеновић и остали*, мишљење ХРАП бр. 172/09, 182/09, 190/09, 207/09, 299/09, 315/09, 317/09, 318/09, 321/09, 353/09, 16/10 и 17/10 од 16. децембра 2011. године). У другим случајевима, Комисија је препоручила да УНМИК сâм призна да је дошло до кршења права и назначила је да би ово признање било довољна надокнада у датим околностима. Видети случај *Краснићи*, предмет ХРАП наведен изнад (§ 61).

70. У другим случајевима, Комисија би пак препоручила УНМИК-у да предузме одређене конкретне радње за поправљање ситуације да није чињенице да УНМИК више није у могућности да спроводи свој мандат према резолуцији 1244 Савета безбедности Уједињених нација након унилатералног проглашења независности од стране косовских власти и накнадног развоја догађаја на терену. Увиђајући чињеницу да УНМИК више не може сâм да предузме кораке неопходне за поправљање ситуације, Комисија је препоручила да УНМИК подели мишљење са релевантним актерима у том пољу како би подстакла даље радње. Комисија је употребила ову формулу у предмету *Лалић и остали*, препоручивши да УНМИК „позове косовске власти да предузму све могуће кораке како би се обезбедило да о предметима жалилаца буде одлучено без одлагања“. Видети случај *Лалић и остали*, предмет ХРАП наведен изнад (§ 68).

71. У свакој жалби до данас у којој је Комисија пронашла кршење, Комисија је препоручила да УНМИК предузме хитне и ефикасне мере за примену њених препорука и да обавести жалиоца и Комисију о даљем развоју предмета. Међутим, УНМИК-ова неинформисаност о спровођењу препорука Комисије постаје све више забрињавајућа.

8. Изостанак јавних реакција УНМИК-а на препоруке Комисије

72. Након усвајања мишљења о меритуму, Комисија прослеђује то мишљење жалиоцу и УНМИК-у. У својим дописима УНМИК-у, Комисија се позива на чланове 17.3 и 17.4 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12. Чланом 17.3 предвиђено је да СПГС има искључиво овлашћење и дискреционо право да одлучи да ли да предузме мере поводом закључака Комисије, док се чланом 17.4 захтева да одлуке СПГС-а „буду без одлагања објављене на енглеском, албанском и српском језику, на начин који обезбеђује њихову широку дистрибуираност и доступност“. Од 2010. године, УНМИК је објавио само једну изјаву за штампу као одговор на мишљења усвојена од стране Комисије.¹⁸ То у пракси значи да УНМИК није показао никакву јавну реакцију на пет мишљења Комисије усвојених 2011. године у којима је Комисија закључила да је дошло до кршења људских права од стране УНМИК-а. Комисија је забринута због изостанка јавне реакције УНМИК-а на препоруке Комисије. Без такве реакције, целокупан поступак предвиђен Уредбом УНМИК-а бр. 2006/12 није заокружен. Комисија се нада да ће, током 2012. године и касније, СПГС обновити УНМИК-ово ангажовање како према жалиоцима тако и према широј јавности и објавити те информације.

¹⁸ Више информација о овом одговору УНМИК-а прочитајте у Годишњем извештају Комисије за 2010. годину, § 122 *et seq.*, који је доступан на страници <http://www.unmikonline.org/hrap/Eng/Pages/Annual-Report.aspx>.

Додаци

- Додатак А: Уредба УНМИК-а бр. 2006/12 о оснивању Саветодавне комисије за људска права од 23. марта 2006. године
- Додатак Б: Административно наређење УНМИК-а бр. 2009/1, за спровођење Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 о оснивању Саветодавне комисије за људска права од 17. октобра 2009. године
- Додатак Ц: Жалбе пред ХРАП-ом примљене по години
- Додатак Д: Закључени предмети ХРАП-а (неприхватљиви или мишљење о меритуму) по години
- Додатак Е: Дијаграм тока обраде предмета ХРАП-а

Додатак А: Уредба УНМИК-а бр. 2006/12

UNITED NATIONS

United Nations Interim
Administration Mission in
Kosovo

UNMIK

NATIONS UNIES

Mission d'Administration
Intérimaire des Nations
Unies au
Kosovo

УНМИК/УР/2006/12
23. март 2006. године

УРЕДБА БР. 2006/12

О ОСНИВАЊУ САВЕТОДАВНЕ КОМИСИЈЕ ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Специјални представник Генералног секретара (СПГС),

Сходно овлашћењима која су му дата Резолуцијом 1244 (1999) Савета безбедности Уједињених нација од 10. јуна 1999. године,

Узимајући у обзир измењену и допуњену Уредбу Привремене управе мисије Уједињених нација на Косову (УНМИК) бр. 1999/1 од 25. јула 1999. године о овлашћењима Привремене управе на Косову,

За потребе установљења Саветодавне комисије за људска права као привременог тела, у току трајања мандата УНМИК-а, које испитује наводна кршења људских права од стране УНМИК-а,

Овим доноси следећу Уредбу:

ПОГЛАВЉЕ 1: Оснивање и надлежност Саветодавне комисије за људска права

Члан 1

Оснивање Саветодавне комисије за људска права

1.1 Овим се оснива Саветодавна комисија за људска права (Саветодавна комисија).

1.2 Саветодавна комисија испитује жалбе било којег лица или групе појединаца који тврде да су жртве кршења људских права од стране УНМИК-а, на начин наведен у једном или више следећих инструмената:

(a) Универзалној декларацији о људским правима од 10. децембра 1948. године;

(b) Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода од 4. новембра 1950. године са пратећим протоколима;

(c) Међународном споразуму о грађанским и политичким правима од 16. децембра 1966. године са пратећим протоколима;

(d) Међународном споразуму о економским, социјалним и културним правима од 16. децембра 1966. године;

(e) Конвенцији о елиминисању свих облика расне дискриминације од 21. децембра 1965. године;

(f) Конвенцији о елиминисању свих облика дискриминације жена од 17. децембра 1979. године;

(g) Конвенцији против мучења и другог окрутног, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања од 17. децембра 1984. године, и

(h) Конвенцији о правима детета од 20. децембра 1989. године.

1.3 По завршетку испитивања жалбе, Саветодавна комисија подноси своје закључке Специјалном представнику Генералног секретара. Закључци Саветодавне комисије, који могу да укључују препоруке, имају саветодавну природу.

Члан 2

Временска и територијална надлежност

Саветодавна комисија је надлежна за целу територију Косова и за жалбе које се односе на наводна кршења људских права која су се десила после 23. априла 2005. године, или која произилазе из чињеница које су настале пре овог датума, када те чињенице доводе до настављања кршења људских права.

Члан 3

Критеријуми прихватљивости

3.1 Саветодавна комисија може да се бави неким питањем након што утврди да су сви други расположиви начини за разматрање наведеног кршења искоришћени, а у року од шест месеци од дана доношења коначне одлуке.

3.2 Саветодавна комисија не узима у обзир жалбу која је:

(a) анонимна; или

(b) суштински иста као и предмет који је Саветодавна комисија већ испитала, при чему жалба не садржи нове релевантне информације.

3.3 Саветодавна комисија проглашава неприхватљивом било коју жалбу за коју сматра да је некомпатибилна са људским правима изнетим у једном или више инструмената наведених у горњем члану 1.2, да је очигледно неоснована, или да злоупотребљава право на жалбу.

ПОГЛАВЉЕ 2: Састав и статус Саветодавне комисије за људска права

Члан 4

Седиште и састав

4.1 Седиште Саветодавне комисије је у Приштини.

4.2 Саветодавна комисија се састоји од три члана, од којих је један председавајући Комисије. Најмање један члан Саветодавне комисије мора да буде жена.

4.3 Чланови Саветодавне комисије су међународни правници високог моралног кредибилитета, непристрасности и интегритета са исказаном стручношћу у области људских права, посебно у европском систему.

Члан 5 Наименовање чланова

5.1 Специјални представник Генералног секретара именује чланове Саветодавне комисије на предлог председника Европског суда за људска права.

5.2 Чланови бивају наименовани за период од две године. Наименовање може да буде продужено за наредне периоде од две године.

Члан 6 Заклетва или свечана изјава

По наименовању, сваки члан Саветодавне комисије мора да потпише следећу изјаву у присуству Специјалног представника Генералног секретара или лица које он/она одреди:

„Овим свечано изјављујем:

„Да ћу се приликом вршења своје функције све време држати закона и да ћу поступати у складу са највишим стандардима професионализма и уз највеће поштовање достојанства функције и дужности које су ми поверене.

У вршењу својих дужности, све време ћу се држати највишег нивоа међународно признатих стандарда људских права, укључујући оне који су садржани у принципима Универзалне декларације људских права, Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода са пратећим протоколима, Међународног споразума о грађанским и политичким правима са пратећим протоколима, Међународног споразума о економским, социјалним и културним правима, Конвенције о елиминисању свих облика расне дискриминације, Конвенције о елиминисању свих облика дискриминације према женама, Конвенције против мучења и другог окрутног, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања и Конвенције о правима детета.“

Члан 7 Имунитет и неприкосновеност

7.1 Просторије које користи Саветодавна комисија су неприкосновене. Архива, досијеи, документи, дописи, имовина, средства и актива Саветодавне комисије, било где да се налазе и било ко да их поседује, су неприкосновени и поседују имунитет од претреса, заплена, реквизиције, конфискације, експропријације или било ког другог облика мешања, било да се ради о извршном, административном, судском или законодавном поступку.

7.2 Чланови Саветодавне комисије имају исти имунитет као и особље УНМИК-а према члановима 3.3 и 3.4 Уредбе УНМИК-а бр. 2000/47 о статусу, привилегијама и имунитету КФОР-а, УНМИК-а и њиховог особља на Косову.

7.3 Генерални секретар има право и дужност да укине имунитет члана Саветодавне комисије у било ком случају у којем би, по његовом мишљењу, имунитет спречио спровођење правде, при чему он може да буде укинут без штете по интересе УНМИК-а.

Члан 8

Финансијски и људски ресурси

Биће извршени одговарајући аранжмани да би се обезбедило ефикасно функционисање Саветодавне комисије обезбеђивањем потребних финансијских и људских ресурса.

Члан 9

Секретаријат

Стални секретаријат пружа услуге Саветодавној комисији.

ПОГЛАВЉЕ 3: Поступак пред Саветодавном комисијом за људска права

Члан 10

Подношење жалби и представници по службеној дужности

10.1 Жалба мора да буде поднета Саветодавној комисији у писаном облику.

10.2 Жалбу може да поднесе жалилац или, у име жалиоца, члан породице, невладина организација или синдикат.

10.3 У случају неподношења жалбе сходно члану 10.2, Саветодавна комисија може да наменује одговарајуће лице, као представника по службеној дужности, који подноси жалбу и поступа у име наводне жртве или жртава у поступку утврђеном овим Поглављем, ако Саветодавна комисија има поуздане информације да је дошло до повреде људских права.

10.4 Након што представник по службеној дужности поднесе молбу, Саветодавна комисија може да прекине поступак на основу члана 10.3 ако наводна жртва или жртве не желе да поступак буде настављен или ако наставак поступка из неког другог разлога није у јавном интересу.

10.5 На подношење жалби не плаћа се такса.

Члан 11

Писани поднесци

11.1 Жалба мора да садржи све релевантне чињенице на којима је засновано наводно кршење људских права. Документован доказ може да буде дат у прилогу жалби.

11.2 По пријему жалбе, Саветодавна комисија утврђује да ли је жалба прихватљива. Ако на основу информација садржаних у жалби то не може да буде утврђено, Саветодавна комисија захтева додатне информације од подносиоца жалбе. Ако

Саветодавна комисија утврди да је жалба неприхватљива, она доноси одлуку којом одбија жалбу.

11.3 Након што утврди да је жалба прихватљива, Саветодавна комисија упућује жалбу Специјалном представнику Генералног секретара како би од УНМИК-а био добијен одговор на жалбу. Тај одговор мора да буде достављен Саветодавној комисији у року од двадесет (20) дана од дана кад је Специјални представник Генералног секретара примио жалбу.

11.4 Комисија може да захтева од жалиоца и УНМИК-а да поднесу накнадне писане поднеске у одређеном периоду, ако су такви поднесци у интересу правде.

Члан 12 Поверљивост преписке

12.1 Преписка између Саветодавне комисије и жалиоца или лица које поступа у његово/њено име је поверљиве природе.

12.2 Поверљивост преписке прописана чланом 12.1 мора да буде у потпуности примењена кад се жалилац или лице које поступа у његово/њено име налази у притвору.

Члан 13 Учешће пријатеља суда и омбудсмана

13.1 Саветодавна комисија може, кад је то у интересу правде, да позове

(а) пријатеља суда да поднесе писане примедбе; и

(б) омбудсмана да поднесе писане примедбе ако се омбудсман већ бави тим предметом.

13.2 Подношење писаних примедби од стране омбудсмана не доводи у питање овлашћења, одговорности и обавезе омбудсмана на основу важећег закона.

Члан 14 Усмене расправе

Кад је то у интересу правде, Саветодавна комисија одржава усмене расправе.

Члан 15 Захтеви за појављивање лица или за достављање списка

15.1 Саветодавна комисија може да затражи појављивање било којег лица, укључујући особље УНМИК-а, или достављање било којег списка, укључујући досијеа и документацију коју поседује УНМИК, а која може да буде релевантна за жалбу.

15.2 Специјални представник Генералног секретара сарађује са Саветодавном комисијом и пружа јој неопходну помоћ у извршавању надлежности и овлашћења, укључујући, нарочито, обелодањивање списка и информација релевантних за жалбу.

15.3 Захтеви за појављивање особља УНМИК-а или за достављање списка Уједињених нација морају да буду поднети Специјалном представнику Генералног секретара. При одлучивању да ли да прихвати такве захтеве, Специјални представник Генералног

секретара узима у обзир интересе правде, промовисање људских права и интересе УНМИК-а и Уједињених нација у целини.

Члан 16

Јавне расправе и приступ документацији депонованој код Саветодавне комисије

16.1 Расправе Саветодавне комисије су јавне, осим ако Саветодавна комисија у изузетним околностима одлучи другачије.

16.2 Након одобрења Саветодавне комисије, документација депонована код Саветодавне комисије за људска права може да буде стављена на располагање лицу које има легитиман интерес у том предмету, као одговор на писани захтев.

Члан 17

Закључци и препоруке Саветодавне комисије

17.1 Саветодавна комисија доноси закључке о кршењу људских права и, ако је потребно, даје препоруке. Такви закључци и било које препоруке Саветодавне комисије морају да буду достављени Специјалном представнику Генералног секретара.

17.2 Закључци и препоруке Саветодавне комисије морају одмах да буду објављени на енглеском, албанском и српском језику, на начин који обезбеђује широку дистрибуираност и доступност информација.

17.3 Специјални представник Генералног секретара има искључиво овлашћење и дискреционо право да одлучи да ли да поступи на основу закључака Саветодавне комисије.

17.4 Одлуке Специјалног представника Генералног секретара морају одмах да буду објављене на енглеском, албанском и српском језику, на начин који обезбеђује широку дистрибуираност и доступност информација.

Члан 18

Пословник

18.1 Саветодавна комисија усваја пословник о раду. Пословником могу да буду додељена овлашћења и одговорности Секретаријату Саветодавне комисије.

18.2 Након што га Саветодавна комисија усвоји, Пословник мора одмах да буде објављен на енглеском, албанском и српском језику, на начин који обезбеђује широку дистрибуираност и доступност информација.

ПОГЛАВЉЕ 4: Завршне одредбе

Члан 19

Спровођење

Специјални представник Генералног секретара може да донесе било која потребна административна наређења за спровођење ове Уредбе.

Члан 20
Важећи закон

Ова уредба има предност над било којом одредбом важећег закона која није у сагласности с њом.

Члан 21
Ступање на снагу

Ова уредба ступа на снагу 23. марта 2006. године, изузев члана 10 који постаје пуноважан 23. априла 2006. године.

Сорен Јесен-Петерсен
специјални представник генералног секретара

Додатак Б: Административно наређење УНМИК-а бр. 2009/1

UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission in
Kosovo

UNMIK

NATIONS UNIES
Mission d'Administration
Intérimaire des Nations
Unies au
Kosovo

УНМИК/УР/2009/1
17. октобар 2009. године

АДМИНИСТРАТИВНО НАРЕЂЕЊЕ БР. 2009/1

ЗА СПРОВОЂЕЊЕ УРЕДБЕ УНМИК БР. 2006/12 О ОСНИВАЊУ САВЕТОДАВНЕ КОМИСИЈЕ ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Специјални представник Генералног секретара (СПГС),

Сагласно овлашћењима која су му дата на основу члана 19 Уредбе Привремене управе мисије Уједињених нација бр. 2006/12 од 23. марта 2006. године о установљењу Саветодавне комисије за људска права, која је измењена и допуњена Уредбом УНМИК-а 2007/3 од 12. јануара 2007. године (Уредба),

Узимајући у обзир Пословник од 5. фебруара 2008. године, који је Саветодавна комисија усвојила сагласно члану 18 Уредбе,

У циљу појашњења карактера и околности поступака за вођење јавних расправа и разматрања прихватљивости жалби од стране Саветодавне комисије за људска права и одређивања рокова за подношење жалби овој Комисији, с обзиром на умањену способност УНМИК-а да ефективно спроводи извршна овлашћења у свим областима из којих проистичу предмети жалби о повредама људских права,

Овим доноси следеће административно наређење:

Члан 1 Јавне расправе

1.1 Јавне расправе Саветодавне комисије за људска права (Саветодавна комисија) морају да буду вођене на начин и у окружењу који омогућава да јасан осећај да поступак нема карактер супротстављања страна буде пренесен свим учесницима и широј јавности, укључујући и медије у случају кад Саветодавна комисија дозволи њихово присуство.

1.2 Током јавних расправа, подносиоцима жалби или њиховим заступницима дозвољено је да дају изјаву у којој сажето износе наводе о повреди људских права, као што су изнети у писаним поднесцима Саветодавној комисији. Током јавних расправа, Саветодавна комисија поставља она питања странама у поступку или њиховим заступницима којима се објашњава чињенична заснованост жалбе и која су Саветодавној комисији неопходна да у потпуности процени наводе о повреди људских права који су јој предочени.

1.3 Место одржавања и распоред седења за јавне расправе које води Саветодавна комисија морају да буду у складу са не-противничком природом поступка.

Члан 2

Питања прихватљивости

2.1 У било којој фази поступка пред Саветодавном комисијом по жалби везаној за повреду људских права, Саветодавна комисија мора да размотри сва питања која се односе на прихватљивост жалбе пре разматрања меритума.

2.2 Свака жалба која је или може у будућности да постане предмет процеса или поступка УН поводом тужбених захтева трећих лица, на основу члана 7 измењене и допуњене Уредбе УНМИК бр. 2000/47 о статусу, привилегијама и имунитету КФОР-а и УНМИК-а и њиховог особља на Косову од 18. августа 2000. године, сматра се неприхватљивом из разлога што су процес УН по тужбеном захтеву треће стране и поступак на основу члана 7 Уредбе бр. 2000/47 расположиви начини разматрања жалби сходно члану 3.1 Уредбе.

2.3 Коментари о меритуму наводне повреде људских права износе се тек након што Саветодавна комисија заврши своје већање о тој жалби и одлучи о њеној прихватљивости. Уколико питања прихватљивости жалбе буду покренута у било ком тренутку након што Саветодавна комисија донесе одлуку о прихватљивости жалбе и започне разматрање о меритуму, Саветодавна комисија је дужна да прекине своје већање о меритуму све док питање о прихватљивости жалбе не буде у целости поново размотрено и изнова решено.

2.4 Након нове одлуке о прихватљивости, Саветодавна комисија упућује ту нову одлуку Специјалном представнику Генералног секретара у циљу добијања даљих коментара о жалби.

Члан 3

Наименовање и оставка чланова Комисије

3.1 Председник Европског суда за људска права, након што прими захтев Специјалног представника Генералног секретара, предлаже, у складу с важећим правилима УН о набавкама, довољан број погодних кандидата за наименовање сходно члану 5 измењене и допуњене УНМИК/УР/2006/12. Уколико УНМИК не добије ниједан предлог или прими недовољан број предлога у року од месец дана од слања захтева, Специјални представник Генералног секретара може да изврши неопходна наименовања без траженог предлога, након консултација са одговарајућим међународним органима за питања људских права.

3.2 У случају да један или више чланова Саветодавне комисије поднесе оставку, Комисија не доноси одлуке док не буду извршена нова наименовања која ће Комисији омогућити да достигне свој прописани број чланова.

Члан 4

Публикације Саветодавне комисије

Све публикације, објаве и саопштења за штампу Саветодавне комисије објављују се посредством УНМИК-ове Канцеларије портпарола и јавног информисања, која је дужна да Саветодавној комисији помогне кад је реч о њеним званичним саопштењима о свим питањима.

Члан 5

Крајњи датум за подношење жалби

Без обзира на члан 3.1 Уредбе УНМИК бр. 2006/12 о установљењу Саветодавне комисије за људска права, ниједна жалба Саветодавној комисији није прихватљива ако ју је Секретаријат Саветодавне комисије примио након 31. марта 2010. године.

Члан 6

Ступање на снагу

Ово административно наређење ступа на снагу 17. октобра 2009. године и важи за све жалбе поднете Саветодавној комисији, укључујући оне које се очекују пред Саветодавном комисијом.

Ламберто Занијер
специјални представник генералног секретара

Додатак Ц: Жалбе пред ХРАП-ом примљене по години

Додатак Д: Закључени предмети ХРАП-а (неприхватљиви или мишљење о меритуму) по години

Додатак Е: Дијаграм тока обраде предмета Саветодавне комисије за људска права

